

**TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO
TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH**

**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**

Bản án số: 86/2021/HC-PT

Ngày: 12-3-2021

V/v: “*Khiếu kiện Quyết định hành
chính trong lĩnh vực quản lý đất đai*”

**NHÂN DANH
NƯỚC CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM**

TÒA ÁN NHÂN DÂN CẤP CAO TẠI THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

- Thành phần Hội đồng xét xử phúc thẩm gồm có:

Thẩm phán – Chủ tọa phiên Tòa: Ông Hoàng Minh Thịnh

Các Thẩm phán: Ông Lê Thành Văn

Ông Phạm Công Mười

- Thư ký phiên tòa: Ông Nguyễn Quốc Bảo - Thư ký Tòa án Nhân dân Cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh.

- Đại diện Viện kiểm sát Nhân dân Cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh tham gia phiên tòa: Ông Võ Phong Lưu - Kiểm sát viên.

Ngày 12 tháng 3 năm 2021, tại trụ sở Tòa án Nhân dân Cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xét xử phúc thẩm công khai vụ án thụ lý số: 589 /2020/TLPT-HC ngày 10/ 11/2020 về việc: “*Khiếu kiện Quyết định hành chính trong lĩnh vực quản lý đất đai*”.

Do Bản án hành chính sơ thẩm số: 15/2020/HC-ST ngày 24/9/2020 của Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước bị kháng cáo.

Theo Quyết định đưa vụ án ra xét xử số: 269/2021/QĐPT-HC ngày 03 tháng 02 năm 2021 giữa các đương sự:

- Người khởi kiện: Bà Nguyễn Thị R, sinh năm 1964. (có mặt)

Địa chỉ: Số 191, , huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước.

- Người bị kiện:

1. Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước.

Địa chỉ: Đường 6/1 , tỉnh Bình Phước.

Người đại diện theo pháp luật: Bà Trần Tuệ H – Chức vụ: Chủ tịch (vắng mặt, có văn bản xin xét xử vắng mặt ngày 24/12/2020)

Người bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp của người bị kiện: Ông Phạm Văn T
Chức vụ: Phó Chi cục trưởng Chi cục Quản lý đất đai – Sở Tài nguyên Môi trường tỉnh Bình Phước. (vắng mặt)

2. Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước.

Địa chỉ: Trung tâm hành chính huyện Bù Đốp – , huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước.

Người đại diện theo pháp luật: Ông Đoàn Văn T1 – Chức vụ: Chủ tịch UBND huyện

Người đại diện theo ủy quyền của ông Đoàn Văn T1: Ông Nguyễn Anh T2 –
Chức vụ: Phó chủ tịch. (có mặt)

- Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:

1. UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước.

Người đại diện theo ủy quyền: Ông Nguyễn Anh T2 - Phó chủ tịch UBND huyện.

2. UBND , tỉnh Bình Phước.

Cùng địa chỉ: Thị trấn Thanh Bình, huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước.

Người đại diện theo pháp luật của UBND thị trấn Thanh Bình: Ông Võ Hoàng V – Chức vụ: Chủ tịch

Người đại diện theo ủy quyền của ông Võ Hoàng Vũ: Ông Trần Công Kích –
Chức vụ: Phó chủ tịch (có mặt)

3. Ông Đỗ Trọng T3, sinh năm: 1974

Địa chỉ: Khu phố Thanh Bình, , tỉnh Bình Phước.

Người đại diện theo ủy quyền của ông Đỗ Trọng Thi: Bà Nguyễn Thị R, sinh năm 1964. (có mặt)

Địa chỉ: Số 191, , huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước.

- Người làm chứng:

1. Ông Dương Văn T4 - Nguyên chủ tịch UBND xã Thanh Hòa (Vắng mặt)

Địa chỉ: ấp Thanh Trung, , tỉnh Bình Phước.

2. Ông Nguyễn Văn G, sinh năm 1954. - Nguyên cán bộ tài chính xã Thanh Hòa

Địa chỉ: tổ 7, thôn 3, xã Đăk O, huyện Bù Gia Mập, tỉnh Bình Phước. (Có mặt)

3. Ông Nguyễn Thành V - Nguyên cán bộ Phòng tài chính huyện Lộc Ninh

Địa chỉ: tổ 4, ấp 5, xã Lộc Hưng, huyện Lộc Ninh, tỉnh Bình Phước. (Vắng mặt)

4. Vũ Viết K, sinh năm: 1949 - Nguyên Bí thư Đảng uỷ xã Thanh Hoà.

Địa chỉ: Tổ 1, ấp Thanh Sơn, , tỉnh Bình Phước. (Có mặt)

- *Người kháng cáo:* người khởi kiện Bà Nguyễn Thị R.

NỘI DUNG VỤ ÁN:

Người khởi kiện, người đại diện theo ủy quyền của ông Đỗ Trọng Thi là bà Nguyễn Thị R trình bày:

Gia đình bà có 01 lô đất có diện tích 1736m² (trong đó có 240m² đất thổ cư và 1496m² đất nông nghiệp) tại khu vực chợ Thanh Hòa, huyện Lộc Ninh, tỉnh Sông Bé cũ, nay là , tỉnh Bình Phước, nguồn gốc đất này là do gia đình bà khai phá. Đến ngày 15/11/1989 gia đình bà được cấp giấy chứng nhận QSDĐ số 2530/GCN-SB. Phần đất này từ khi khai phá đến sau này thì gia đình đều quản lý, sử dụng ổn định.

Chợ Thanh Hòa (cũ) được thành lập từ năm 1982, đến năm 1998 thì Ủy ban Nhân dân (UBND) tỉnh có quyết định đầu tư dự án xây dựng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa, huyện Lộc Ninh cũ. Sau đó thì UBND huyện Lộc Ninh cũ (nay là UBND huyện Bù Đốp) quyết định phê duyệt dự án báo cáo đầu tư công trình nhà lồng Chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa và các Kiot chợ Thanh Hòa và giao Ban quản lý dự án trung tâm cụm xã Thanh Hòa làm chủ đầu tư.

Ngày 13/12/2001 UBND huyện Lộc Ninh cũ (nay là UBND huyện Bù Đốp) ban hành Quyết định số 824/QĐ-UB về việc thu hồi đất để xây dựng Chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa. Trong đó thu hồi của gia đình bà toàn bộ phần đất có diện tích 1736m², gia đình bà được bồi thường số tiền là 210.411.200đ. Do gia đình bà không đồng ý với việc thu hồi đất này nên không nhận tiền đền bù. Đến ngày 03/5/2002 UBND xã Thanh Hòa và Phòng Tài chính – Kế hoạch huyện Lộc Ninh (cũ) có mời gia đình bà đến để nhận tiền bồi thường. Do gia đình bà không nhận tiền, nên tại buổi làm việc đại diện chính quyền địa phương gồm UBND xã Thanh Hòa (cũ), Phòng Tài chính – Kế hoạch huyện Lộc Ninh (cũ) có thuyết phục gia đình bà nhận tiền và thỏa thuận cam kết ghi vào vào Biên bản trả tiền bồi thường đất và hoa màu với nội dung: “*Khi nào Ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình*”. Do có cam kết này thì gia đình bà mới nhận tiền đền bù.

Năm 2003 huyện Bù Đốp được tách ra từ huyện Lộc Ninh. Xã Thanh Hòa trở thành . Do không đáp ứng được nhu cầu kinh doanh nên chợ Thanh Hòa bị quá tải. Đến khoảng tháng 10/2018 UBND huyện Bù Đốp và UBND thị trấn Thanh Bình có Thông báo về việc di dời chợ Thanh Hòa về Trung tâm thương mại.

Ngay sau khi biết được chủ trương này thì bà đã làm đơn khiếu nại yêu cầu UBND huyện Bù Đốp trả lại đất đã thu hồi trước đây cho gia đình bà theo cam kết, vì khu chợ đã không tiến hành xây dựng ở khu vực này nữa. Bà đã được mời lên 02 lần để làm việc, lúc đó cơ quan tiếp dân có yêu cầu bà xuất trình văn bản gốc có liên quan. Trong lúc bà về nhà để lấy bản gốc để công chứng bổ sung, sau đó bà quay lại ban tiếp dân thì được cán bộ tiếp dân là ông Phạm Dực không thụ lý hồ sơ nữa. Ngày 02/11/2018 UBND huyện Bù Đốp ra Thông báo số 107/TB-UBND về việc thông báo khiếu nại của bà không đủ điều kiện để thụ lý. Ngày 22/11/2018 bà đã làm đơn khiếu nại không đồng ý với Thông báo số 107/TB-UBND. Sau khi nhận được đơn của bà thì Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước đã có Công văn chuyển đơn của bà cho Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp xem xét giải quyết theo quy định. Tuy nhiên, đến ngày 26/4/2019 UBND huyện Bù Đốp lại tiếp tục ra Thông báo số 48/TB-UBND về việc không thụ lý giải quyết đơn khiếu nại của bà. Không đồng ý với Thông báo này nên bà đã làm đơn khiếu nại đến Tỉnh ủy Bình Phước. Sau đó Tỉnh ủy Bình Phước có Thông báo số 2459-TB/TU về việc chuyển đơn khiếu nại của bà đến Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp xem xét giải quyết theo quy định. Ngày 31/5/2019 UBND tỉnh Bình Phước có Công văn số 1496/UBND-TD yêu cầu Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại của bà. Ngày 26/9/2019 UBND tỉnh Bình Phước tiếp tục có Công văn số 2770/UBND-TD về việc đơn đốc giải quyết đơn khiếu nại của bà. Chính vì vậy Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp mới chịu tiếp nhận và thụ lý đơn khiếu nại của bà theo quy định của pháp luật.

Ngày 10/12/2019 Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp ban hành Quyết định số 1710/QĐ-UBND về việc giải quyết khiếu nại của bà, nội dung là bác đơn khiếu nại của bà. Không đồng ý với Quyết định này, ngày 20/12/2019 bà đã làm đơn khiếu nại đến Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước. Đến ngày 21/5/2020 Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước đã ban hành Quyết định số 1101/QĐ-UBND về việc giải quyết khiếu nại của bà với nội dung là bác đơn khiếu nại của bà, giữ nguyên Quyết định số 1710/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp.

Việc mẹ bà là bà Cách (lúc chưa mất) đã đồng ý nhận khoản tiền bồi thường ít ỏi trên là vì thiện chí của gia đình và mong muốn đóng góp chung tay với Nhà nước và cũng là vì một phần tin tưởng vào lời hứa của Chính quyền địa phương nên gia đình bà không khiếu kiện gì, nhằm giúp xã Thanh Hòa nhanh chóng có chợ mới. Nay do tình hình phát triển của huyện Bù Đốp thì Trung tâm thương mại với quy mô lớn đã được xây dựng nơi khác, khu đất nhà bà bị thu hồi trước đây để xây dựng chợ Thanh Hòa cũ đã trở thành bãi đất trống. Tuy nhiên phần đất này lại tọa lạc tại vị trí đắc địa của huyện Bù Đốp nên UBND huyện đã cố tình không thụ lý đơn

khieu nại của bà để đưa phần đất này ra bán đấu giá mà không xem xét, giải quyết quyền lợi của gia đình bà.

Việc đền bù hỗ trợ cho mẹ bà lúc bấy giờ là do chính quyền huyện Lộc Ninh (cũ) lập phương án trên diện tích đất mẹ bà và UBND xã đã thỏa thuận là 1736m², nếu không làm chợ nữa thì diện tích đất này trả lại cho mẹ bà. Sự thỏa thuận này là công khai bằng văn bản và không liên quan gì đến nội dung phương án. Phương án là do Cơ quan Nhà nước lập, việc không thể hiện nội dung trả đất là điều dễ hiểu bởi chẳng bao giờ có một phương án xây dựng nào lại có phần nội dung ghi rõ là sau này, thời gian bao lâu thì sẽ di dời công trình, trả đất cho dân. Điều này không có liên quan gì đến nội dung lời hứa của Chính quyền địa phương là UBND xã Thanh Hòa cũ với gia đình bà. Lời hứa này đã được tất cả những người làm chứng là những cán bộ tham gia làm việc với gia đình bà xác nhận nhưng vẫn không được Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước và Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp xem xét.

Nay mẹ bà đã mất, bà là con ruột và là người thừa kế toàn bộ di sản mà mẹ bà để lại theo quy định của pháp luật. Trong đó có tài sản là đất đai của mẹ bà đã bị thu hồi, sử dụng không đúng mục đích hiện nay.

Do bà có đơn đề nghị gửi cho UBND tỉnh Bình Phước nên vào ngày 27/3/2019 Trung tâm đấu giá tài sản thuộc Sở Tư pháp tỉnh Bình Phước đã có Công văn số 58/ĐGTS về việc đề nghị ngừng đấu giá gửi cho UBND huyện Bù Đốp và Trung tâm phát triển quỹ đất huyện Bù Đốp. Ngày 28/3/2019 Trung tâm phát triển quỹ đất huyện Bù Đốp có Công văn số 08/TTPTQĐ về việc tạm ngừng đấu giá quyền sử dụng đất gửi UBND huyện Bù Đốp và Phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Bù Đốp.

Nay bà khởi kiện đề nghị Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước giải quyết:

- Hủy Quyết định số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị R.

- Hủy Quyết định số 1710/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị R.

- Buộc UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước trả lại cho bà phần đất có diện tích 1736m² (trong đó có 240m² đất thổ cư và 1496m² đất nông nghiệp) đã được thu hồi theo Quyết định số 824/QĐ-UB về việc thu hồi đất để xây dựng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa của UBND huyện Lộc Ninh cũ (nay là UBND huyện Bù Đốp)

Người bị kiện Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước trình bày:

Ngày 03/11/2018, UBND thị trấn Thanh Bình có Thông báo số 41/TB-UBND về việc di dời chợ Thanh Hòa về Trung tâm thương mại.

Ngày 22/11/2018, bà Rị có đơn gửi UBND thị trấn Thanh Bình đề nghị trả lại đất theo Biên bản trả tiền bồi thường đất và hoa màu ngày 03/5/2002 do UBND xã Thanh Hòa lập, có dòng cam kết của UBND xã *“khi nào UBND xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”* (bà Nguyễn Thị Rị được anh và em bà ủy quyền khiếu nại, cụ thể: Giấy ủy quyền ông Đỗ Trọng Thi ủy quyền cho bà Rị được UBND thị trấn Thanh Bình chứng thực ngày 23/10/2018; Giấy ủy quyền ông Nguyễn Văn Hùng ủy quyền cho bà Rị được Văn phòng công chứng Phạm Văn Thơm chứng thực ngày 22/10/2018). UBND thị trấn Thanh Bình chuyển đơn lên UBND huyện Bù Đốp giải quyết, ngày 02/11/2018 UBND huyện Bù Đốp có Thông báo số 107/TB-UBND trả lời đơn khiếu nại của bà Rị, không đồng ý bà có đơn gửi Tỉnh ủy và các cơ quan chức năng. Ngày 04/01/2019, UBND tỉnh có Công văn số 23/UBND-TD về việc chuyển đơn của bà Rị cho UBND huyện Bù Đốp giải quyết.

Kết quả làm việc của cơ quan chức năng nhận thấy:

Chợ Thanh Hòa (cũ) đã được thành lập từ năm 1982. Đến ngày 05/8/1998, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 1145/QĐ-UB quyết định đầu tư dự án xây dựng chợ Trung tâm cụm xã Thanh Hòa, huyện Lộc Ninh (cũ), trong đó có xây dựng Khu thương mại – Dịch vụ (gồm chợ và một số hạng mục khác). Sau đó UBND huyện Lộc Ninh (cũ) quyết định phê duyệt dự án báo cáo đầu tư công trình Nhà Lồng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa và các Kí ốt chợ Thanh Hòa tại các Quyết định số 571/QĐ-UB ngày 30/8/2001 và Quyết định số 179/QĐ-UB ngày 15/4/2004, trong đó giao Ban Quản lý dự án Trung tâm cụm xã Thanh Hòa làm chủ đầu tư. Năm 2005, chợ Thanh Hòa xây dựng xong và đi vào hoạt động.

Ngày 13/12/2001 UBND huyện Lộc Ninh ban hành Quyết định số 824/QĐ-UB thu hồi đất để xây dựng chợ Trung tâm cụm xã Thanh Hòa, trong đó thu hồi của bà Võ Thị Cách 1.736m² (có 240m² đất thổ cư và 1.496m² đất nông nghiệp trong Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số 2530/GCN-SB được cấp tại Quyết định số 2530/QĐ-UB ngày 15/11/1989 cho bà Võ Thị Cách). Bà Võ Thị Cách được hỗ trợ, bồi thường với số tiền 210.411.000 đồng và bà đã nhận đủ tiền theo phiếu chi số 01 ngày 03/5/2002 của UBND xã Thanh Hòa cũ) và được cấp 04 lô tái định cư. Ngày 03/5/2002, UBND xã Thanh Hòa và Gia đình bà Cách có lập biên bản trả tiền bồi thường đất và hoa màu. Theo biên bản (bản chính) do bà R cung cấp có dòng cam kết của UBND xã *“khi nào UBND xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”*.

Năm 2003, huyện Bù Đốp được tách ra từ huyện Lộc Ninh, xã Thanh Hòa được Chính phủ nâng cấp lên thị trấn Thanh Bình. Do không đáp ứng được nhu cầu kinh doanh, chợ Thanh Hòa đã quá tải. Ngày 28/12/2015, UBND tỉnh có Công văn số 4029/UBND-KTN thống nhất giao đất cho UBND huyện Bù Đốp thực hiện dự án xây dựng chợ Trung tâm huyện và bố trí khu dân cư. Ngày 03/11/2018, UBND thị trấn Thanh Bình có Thông báo số 41/TB-UBND về việc di dời chợ Thanh Hòa về Trung tâm thương mại.

Ngày 17/8/2018, UBND huyện Bù Đốp có Tờ trình số 76/TTr-UBND gửi UBND tỉnh. Ngày 14/9/2018, UBND tỉnh có Công văn số 2671/UBND-KT thuận chủ trương cho UBND huyện Bù Đốp để lại 100% số thu từ tiền bán đấu giá quyền sử dụng đất tại Khu chợ thị trấn Thanh Bình (chợ Thanh Hòa cũ). Ngày 06/10/2018, UBND thị trấn Thanh Bình có Tờ trình số 63/TTr-UBND gửi UBND huyện Bù Đốp về việc thanh lý chợ Thanh Hòa và đề nghị bán đấu giá. Ngày 07/12/2018, UBND huyện Bù Đốp có Công văn số 2225/UBND-KT chấp thuận chủ trương bán đấu giá. Ngày 12/02/2019, UBND huyện Bù Đốp ban hành Quyết định số 121/QĐ-UBND phê duyệt phương án bán đấu giá quyền sử dụng đất Khu đất tọa lạc tại khu phố Thanh Bình, thị trấn Thanh Bình huyện Bù Đốp (chợ Thanh Hòa cũ).

Do có đơn đề nghị của bà R gửi UBND tỉnh nên ngày 27/3 2019, Trung tâm Bán đấu giá tài sản thuộc Sở Tư pháp có Công văn số 58/ĐGTS về việc đề nghị ngừng đấu giá gửi UBND huyện và Trung tâm Phát triển quỹ đất huyện Bù Đốp. Ngày 28/3/2019, Trung tâm Phát triển quỹ đất huyện Bù Đốp có Công văn số 08/TTPTQĐ về việc tạm ngừng đấu giá quyền sử dụng đất gửi UBND huyện và Phòng Tài nguyên và Môi trường huyện Bù Đốp.

Ngày 10/12/2019, UBND huyện Bù Đốp ban hành Quyết định số 1710/QĐ-UBND về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị Rị. Không đồng ý kết quả giải quyết của UBND huyện Bù Đốp, bà R tiếp tục khiếu nại đến UBND tỉnh.

Kết quả làm việc với cá nhân có liên quan Biên bản chi trả tiền bồi thường và hoa màu năm 2002.

- Ông Nguyễn Văn Giang (nguyên kế toán xã Thanh Hòa cũ) khẳng định Biên bản viết ngày 03/5/2002 là do ông Giang viết. Nội dung ông viết là do Chủ tịch UBND xã chỉ đạo. Dòng chữ “*khi nào ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình*” viết cùng thời điểm với các nội dung khác của biên bản. Biên bản được lập thành 3 bản (bản gốc). Ông đề nghị đối chiếu với hai biên bản còn lại.

- Ông Dương Văn Tâm (nguyên Chủ tịch UBND xã Thanh Hòa cũ) khẳng định Dự án Chợ Thanh Hòa (cũ) do UBND huyện Lộc Ninh làm chủ đầu tư, UBND xã Thanh Hòa chỉ là đơn vị chi trả hộ, không phải thực hiện dự án nên không có thẩm quyền hứa với gia đình bà Cách. Về việc lập biên bản ngày 03/5/2002, ông Tâm khẳng định khi ông ký đại diện UBND xã không có dòng chữ *“khi nào ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”* và UBND xã Thanh Hòa không chỉ đạo ghi thêm dòng chữ này.

- Đối với công tác lưu trữ đối với Biên bản về việc trả tiền bồi thường đất - Hoa màu và nhà ở ngày 03/5/2002 thể hiện: Biên bản được lập thành 03 bản, giao Phòng Tài chính huyện Lộc Ninh (cũ) giữ 01 bản, Tài chính xã giữ 01 bản và bà Võ Thị Cách giữ 01 bản. Qua làm việc, bà Nguyễn Thị Rị cung cấp bản chính của biên bản, trong biên bản có dòng chữ: *“khi nào ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”*. Tuy nhiên, UBND huyện Bù Đốp và các cơ quan liên quan không cung cấp được 02 bản còn lại.

Kết quả giám định của Công an tỉnh.

Ngày 18/3/2020, Phòng Kỹ thuật hình sự Công an tỉnh có Kết luận giám định số 11/2020/GĐ-TL. Kết quả:

- Chữ viết ở dòng thứ 31 từ trên xuống có nội dung *“(Khi nào ủy ban xã không làm chợ Trả lại đất cho gia đình)”* bằng mực xanh so với chữ viết có nội dung còn lại từ dòng số 01 đến dòng số 32 từ trên xuống trên cùng tài liệu cần giám định ký hiệu A là không cùng thời điểm.

- Chữ viết ở dòng thứ 31 từ trên xuống có nội dung *“(Khi nào ủy ban xã không làm chợ Trả lại đất cho gia đình)”* bằng mực xanh trên tài liệu cần giám định ký hiệu A so với chữ viết có nội dung còn lại từ dòng số 01 đến dòng số 32 từ trên xuống trên cùng tài liệu cần giám định ký hiệu A và chữ viết đứng tên Nguyễn Văn Giang trên tài liệu mẫu ký hiệu M1 – M9 do cùng một người viết ra.

Ngày 21/5/2020, Chủ tịch UBND tỉnh ban hành Quyết định số 1101/QĐ-UBND về việc giải quyết đơn khiếu nại của bà Nguyễn Thị R. Kết quả như sau:

- Không công nhận nội dung khiếu nại của bà Nguyễn Thị Rị, ngụ tại khu phố Thanh Bình, thị trấn Thanh Bình, huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước đề nghị trả lại phần đất đã thu hồi của mẹ bà là bà Võ Thị Cách để xây dựng Chợ Thanh Hòa cũ nhưng nay không xây dựng chợ nữa theo biên bản trả tiền bồi thường đất, hoa màu và nhà ở của bà Võ Thị Cách.

- Giao Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp:

+ Công bố và trao Quyết định này cho bà Nguyễn Thị R.

+ Kiểm điểm đối với cán bộ, cá nhân có liên quan đối với công tác lưu trữ hồ sơ của bà Nguyễn Thị Cách.

Thực hiện ý kiến chỉ đạo của UBND tỉnh tại Quyết định số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020, UBND huyện Bù Đốp đã tiến hành công bố cho bà R theo đúng quy định.

- Đối với nội dung kiểm điểm đối với cán bộ, cá nhân có liên quan đối với công tác lưu trữ hồ sơ của bà Nguyễn Thị Cách: Về nội dung này, UBND huyện Bù Đốp có Công văn số 1368/UBND-NC ngày 15/6/2020 yêu cầu Chủ tịch UBND thị trấn Thanh Bình thực hiện. Ngày 16/6/2020, UBND thị trấn Thanh Bình có Báo cáo số 26/BC-UBND nêu: Hiện nay, ông Dương Văn Tâm và ông Nguyễn Văn Giang đã nghỉ hưu (02 người này liên quan trực tiếp đến văn bản nói trên) do đó, UBND thị trấn Thanh Bình không có căn cứ để kiểm điểm.

Quan điểm của bên bị khởi kiện (Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước):

Việc UBND huyện Lộc Ninh thu hồi đất để xây dựng chợ Trung tâm cụm xã Thanh Hòa được thực hiện năm 2001, gia đình bà Võ Thị Cách bị thu hồi 1.736m², đã được hỗ trợ, bồi thường với số tiền 210.411.000 đồng và 04 lô đất tái định cư. Gia đình bà đã nhận đủ tiền theo phiếu chi số 01 ngày 03/5/2002 của UBND xã Thanh Hòa cũ và 04 lô đất tái định cư. Từ đó đến nay, gia đình bà Cách không khiếu nại về bồi thường.

Việc bà Nguyễn Thị R (con của bà Cách) khiếu nại đòi lại đất vì bà cho rằng Biên bản về việc trả tiền bồi thường đất, hoa màu và nhà ở cho bà Võ Thị Cách ngày 03/5/2002 do UBND xã Thanh Hòa lập đã cam kết: *“khi nào ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”* là không có cơ sở. Vì thẩm quyền thu hồi đất để xây dựng chợ Thanh Hòa (cũ) thuộc UBND huyện Lộc Ninh, UBND xã Thanh Hòa chỉ là đơn vị chi trả tiền đền bù, hỗ trợ cho bà Võ Thị Cách thay cho UBND huyện Lộc Ninh. Do đó, UBND xã Thanh Hòa không có thẩm quyền hứa trả lại đất cho bà Cách khi không làm chợ nữa (nếu có). Biên bản lập ngày 03/5/2002 của UBND xã Thanh Hòa, ông Nguyễn Văn Giang là người ghi biên bản nên không có quyền quyết định nội dung ghi trong biên bản này, hơn nữa đây là chỉ là biên bản chi trả tiền, không phải là văn bản cam kết trả lại đất của cơ quan có thẩm quyền.

Mặt khác, qua giám định thì dòng chữ *“khi nào ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”* được viết không cùng thời điểm với các nội dung ghi trong biên bản nên không có giá trị pháp lý, không thể hiện ý chí của cơ quan nhà nước.

Do đó, việc bà Nguyễn Thị Rị yêu cầu trả lại đất bị thu hồi năm 2001 cho gia đình bà theo Biên bản bản lập ngày 03/5/2002 của UBND xã Thanh Hòa là không có cơ sở xem xét, giải quyết.

UBND thị trấn Thanh Bình và UBND huyện Bù Đốp chỉ cung cấp được Biên bản phô tô về việc trả tiền bồi thường đất, hoa màu và nhà ở cho bà Võ Thị Cách ngày 03/5/2002 là thể hiện công tác lưu giữ hồ sơ còn thiếu chặt chẽ, chưa đảm bảo theo quy định.

Trình tự, thủ tục, thẩm quyền ban hành và nội dung Quyết định số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh về việc giải quyết đơn khiếu nại của bà Nguyễn Thị R bảo đảm chính xác theo quy định của pháp luật. Vì vậy, giữ nguyên quan điểm theo nội dung Quyết định số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh về việc giải quyết đơn khiếu nại của bà Nguyễn Thị R. Đề nghị Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị R.

Người bị kiện Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước trình bày:

Năm 1998, UBND tỉnh Bình Phước đã quyết định đầu tư dự án xây dựng trung tâm cụm xã Thanh Hòa, huyện Lộc Ninh (cũ), tỉnh Bình Phước tại Quyết định số 1145/QĐ-UB ngày 08/5/1998, trong đó có hạng mục xây dựng khu Thương mại – Dịch vụ (gồm có chợ và một số hạng mục khác). Sau đó, UBND huyện Lộc Ninh (cũ) quyết định phê duyệt dự án báo cáo đầu tư công trình nhà lồng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa (hay còn gọi là chợ Thanh Hòa), xây dựng Ki ốt chợ Thanh Hòa tại các Quyết định số 571/QĐ.UB ngày 30/8/2001, Quyết định số 179/QĐ.UB ngày 15/4/2004 (trong đó giao cho Ban quản lý dự án trung tâm cụm xã Thanh Hòa làm chủ đầu tư).

Năm 2001, UBND huyện Lộc Ninh thu hồi đất của hộ bà Võ Thị Cách (mẹ ruột bà R), ngụ tại ấp 2, xã Thanh Hòa (nay là thị trấn Thanh Bình) theo Quyết định số 824/QĐ-UBND ngày 13/12/2001 của UBND huyện Lộc Ninh để xây dựng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa, huyện Lộc Ninh. Diện tích thu hồi là 1.736 m² trong đó 240 m² đất thổ cư, 1.496 m² đất nông nghiệp theo Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số 2530/GCN-SB theo Quyết định số 2530/QĐ-UB cấp ngày 15/11/1989. Bà Võ Thị Cách đã nhận tiền hỗ trợ, bồi thường với số tiền 210.411.000 đồng (theo Phiếu chi số 01 ngày 03/5/2002 của UBND xã Thanh Hòa cũ) và được bố trí tái định cư tại chỗ. Diện tích đất thu hồi của bà Cách được UBND huyện Lộc Ninh giao cho Ban quản lý dự án trung tâm cụm xã Thanh Hòa làm chủ đầu tư để xây dựng

chợ Thanh Hòa. Đồng thời, từ đó đến nay hộ bà Cách không khiếu nại gì liên quan đến việc thu hồi đất, bồi thường về đất và tài sản trên đất.

Đến năm 2005, chợ Thanh Hòa được xây dựng xong, đi vào hoạt động và việc quản lý chợ được UBND thị trấn Thanh Bình thực hiện. Tuy nhiên, do khu vực chợ Thanh hòa đã quá tải, một số hộ dân kinh doanh tràn ra lấn chiếm lòng lề đường gây ảnh hưởng đến an ninh trật tự. Vì vậy, UBND tỉnh Bình Phước thống nhất giao đất cho UBND huyện Bù Đốp được thực hiện dự án xây dựng chợ Trung tâm huyện và bố trí khu dân cư (tại Công văn số 4029/UBND-KTN ngày 28/12/2015). Sau khi được UBND tỉnh chấp thuận, UBND huyện Bù Đốp đã ban hành Thông báo số 104/TB-UBND ngày 09/11/2018 về việc di dời chợ Thanh Hòa về Trung tâm thương mại (cũng thuộc thị trấn Thanh Bình). Sau đó, UBND thị trấn Thanh Bình đã thông báo đến các hộ dân buôn bán ở chợ và các hộ dân đã chấp hành việc di dời ra khỏi khu vực Chợ Thanh Hòa (trong số các hộ dân buôn bán ở khu vực chợ Thanh Hòa phải di dời không có hộ bà Nguyễn Thị R).

Ngày 17/8/2018, UBND huyện Bù Đốp có Tờ trình số 76/TTr-UBND gửi UBND tỉnh Bình Phước và được UBND tỉnh thuận chủ trương cho huyện Bù Đốp để lại 100% số thu từ bán đấu giá quyền sử dụng đất tại Khu chợ Thị trấn Thanh Bình (hay chợ Thanh Hòa) tại Công văn số 2671/UBND-KT ngày 14/9/2018. Ngày 06/12/2018, UBND thị trấn Thanh Bình có Tờ trình số 63/T.Tr-UBND gửi UBND huyện Bù Đốp về việc thanh lý chợ Thanh Hòa và đề nghị bán đấu giá quyền sử dụng đất và được UBND huyện chấp thuận chủ trương tại Công văn số 2225/UBND-KT ngày 07/12/2018. Sau đó, UBND huyện Bù Đốp đã ban hành Quyết định số 121/QĐ-UBND ngày 12/02/2019 về việc đấu giá quyền sử dụng đất Khu đất tọa lạc tại , huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước (chợ Thanh Hòa). Mặt khác, việc UBND huyện Bù Đốp quyết định đấu giá khu đất này (đất do UBND thị trấn Thanh Bình quản lý) không trực tiếp thực hiện việc thu hồi đất của hộ bà Võ Thị Cách.

Như vậy, việc bà Nguyễn Thị R yêu cầu UBND huyện Bù Đốp trả lại đất đã thu hồi của mẹ bà là bà Võ Thị Cách để xây dựng lại chợ Thanh Hòa cũ nhưng hiện nay Nhà nước không còn làm chợ nữa là không có cơ sở .

Theo quy định tại Khoản 5, Điều 26, [Luật đất đai](#) 2013: “*Nhà nước không thừa nhận việc đòi lại đất đã được giao theo quy định của Nhà nước cho người khác sử dụng trong quá trình thực hiện chính sách đất đai của Nhà nước Việt Nam dân chủ cộng hòa, Chính phủ Cách mạng lâm thời Cộng hòa miền Nam Việt Nam và Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam*” thì việc bà Nguyễn Thị R yêu cầu

UBND huyện Bù Đốp trả lại đất đã thu hồi của bà Võ Thị Cách để giao Ban quản lý dự án trung tâm cụm xã Thanh Hòa làm chủ đầu tư xây dựng chợ Thanh Hòa là không có cơ sở xem xét giải quyết.

Nay bà Nguyễn Thị R khởi kiện đề nghị Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước giải quyết:

- Hủy Quyết định số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị R.

- Hủy Quyết định số 1710/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị R.

- Buộc UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước trả lại cho tôi phần đất có diện tích 1736m² (trong đó có 240m² đất thổ cư và 1496m² đất nông nghiệp) đã được thu hồi theo Quyết định số 824/QĐ-UB về việc thu hồi đất để xây dựng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa của UBND huyện Lộc Ninh cũ (nay là UBND huyện Bù Đốp)

Thì Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp đề nghị Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị R.

Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan UBND huyện Bù Đốp và UBND trình bày:

UBND huyện Bù Đốp và UBND đồng ý và thống nhất với ý kiến của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước và ý kiến của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước. Đề nghị Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị R.

Tại bản án hành chính sơ thẩm số: 15/2020/HSCCT ngày 24/9/2020 của Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước đã quyết định:

Không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà Nguyễn Thị R

Giữ nguyên Quyết định số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị R.

Giữ nguyên Quyết định số 1710/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp về việc giải quyết khiếu nại của bà Nguyễn Thị R.

Không chấp nhận yêu cầu buộc UBND huyện Bù Đốp, tỉnh Bình Phước trả lại cho bà phần đất có diện tích 1736m² đã được thu hồi theo Quyết định số 824/QĐ-UB về việc thu hồi đất để xây dựng chợ trung tâm cụm xã Thanh Hòa của UBND huyện Lộc Ninh cũ (nay là UBND huyện Bù Đốp).

Ngoài ra Tòa án cấp sơ thẩm còn tuyên về án phí và quyền kháng cáo theo quy định của pháp luật.

Sau khi xét xử sơ thẩm, ngày 24 -9-2020 người khởi kiện là bà Nguyễn Thị R có đơn kháng cáo với nội dung đề nghị hủy toàn bộ bản án sơ thẩm, đến ngày 05/10/2020 bà R có đơn kháng cáo bổ sung đề nghị Tòa án nhân cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh xem xét sửa bản án sơ thẩm theo hướng hủy Quyết định giải quyết khiếu nại lần đầu số 1710/QĐ-UBND ngày 10/12/2019 của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp, hủy Quyết định giải quyết khiếu nại lần 2 số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước và buộc UBND huyện Bù Đốp phải thực hiện theo biên cam kết ngày 03/5/2002 trả lại cho gia đình bà diện tích đất 1.736m² đất.

- Tại phiên tòa phúc thẩm:

Người khởi kiện bà Nguyễn Thị R vẫn giữ nguyên yêu cầu kháng cáo như nêu trên, hiện nay nhà nước đã không còn làm chợ nữa mà đem bán đấu giá vì vậy đề nghị chính quyền trả lại cho gia đình bà diện tích 1.736m² theo như biên bản cam kết ngày 03/5/2002. Tại thời điểm này gia đình bà đồng ý nhận tiền đền bù là vì UBND xã cam kết trả đất khi Nhà nước không làm chợ nên gia đình bà mới không khiếu nại Quyết định thu hồi đất số 824/QĐ-UB ngày 13/12/2001 của UBND huyện Lộc Ninh.

- Đại diện Viện kiểm sát Nhân dân Cấp cao tại Thành phố Hồ Chí Minh phát biểu:

Về việc tuân theo pháp luật: Kể từ khi thụ lý vụ án đến thời điểm xét xử phúc thẩm, Thẩm phán và Hội đồng xét xử đã tuân thủ đúng các quy định của Luật Tổ tụng Hành chính.

Về nội dung: Đơn kháng cáo của bà R hợp lệ, đúng pháp luật nên được xem xét theo trình tự phúc thẩm. Xét tại biên bản ngày 03/5/2002 có nội dung “*Khi nào Ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình*” nhưng nội dung này do ông Giang viết là trái pháp luật vì Ủy ban xã không phải là cơ quan có thẩm quyền cấp đất nên không thể cam kết trả lại đất, việc thu hồi đất, cấp đất là thuộc thẩm quyền của UBND cấp huyện, lẽ ra khi gia đình bà R không chấp hành quyết định thu hồi đất thì phải tiến hành cưỡng chế theo quy định pháp luật chứ không được cam kết như trên. Việc bồi thường cho gia đình bà R là đúng pháp luật nên đề nghị Hội đồng xét xử bác kháng cáo của bà R và giữ nguyên án sơ thẩm.

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Căn cứ vào các tài liệu, chứng cứ đã được xem xét tại phiên tòa, kết quả tranh tụng tại phiên tòa; Hội đồng xét xử phúc thẩm nhận định:

[1] Đơn kháng cáo của người khởi kiện là bà Nguyễn Thị R đúng về hình thức, nội dung và được nộp trong hạn luật định nên kháng cáo của bà R được Hội đồng xét xử cấp phúc thẩm xét xử vụ án theo thủ tục phúc thẩm.

[2] Về đối tượng khởi kiện, về thẩm quyền xét xử, về thời hiệu khởi kiện như nhận định của Tòa án cấp sơ thẩm là đúng quy định pháp Luật Tố tụng hành chính năm 2015.

[3] Xét tính hợp pháp của Quyết định giải quyết khiếu nại lần đầu số 1710/QĐ-UBND ngày 10/12/2019 của Ủy ban Nhân dân huyện Bù Đốp; Quyết định giải quyết khiếu nại lần 2 số 1101/QĐ-UBND ngày 21/5/2020 của Chủ tịch Ủy ban Nhân dân tỉnh Bình Phước.

[3.1] Ngày 09/11/2018 UBND xã Thanh Hòa, huyện Bù Đốp ban hành thông báo số 41/TB-UBND “V/v di dời chợ Thanh Hòa về Trung tâm thương mại” nên ngày 15/11/2018 bà Nguyễn Thị R có đơn khiếu nại gửi UBND huyện Bù Đốp yêu cầu hoàn trả lại cho gia đình bà diện tích đất 1.736m² theo như biên bản cam kết ngày 03/5/2002. Ngày 10/12/2019 Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại lần 1 với nội dung bác toàn bộ nội dung khiếu nại của bà R. Không đồng ý với nội dung Quyết định 1710/QĐ-UBND nên ngày 20/12/2019 bà R tiếp tục làm đơn khiếu nại gửi đến UBND tỉnh Bình Phước. Ngày 21/5/2020 Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại lần 2 số 1101/QĐ-UBND với nội dung không công nhận nội dung khiếu nại của bà Nguyễn Thị R, quyết định số 1710/QĐ-UBND ngày 10/12/2019 của UBND huyện Bù Đốp là đúng quy định của pháp luật.

[3.2] Như vậy về thẩm quyền ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại lần đầu số 1710/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp và Quyết định giải quyết khiếu nại lần 2 số 1101/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước là đúng thẩm quyền theo quy định tại Điều 18, 21, 31 và 40 Luật khiếu nại.

[3.3] Về thời hạn giải quyết khiếu nại: Căn cứ theo Điều 28 và Điều 37 của Luật khiếu nại quy định thời hạn giải quyết khiếu nại như sau: “*Thời hạn giải quyết khiếu nại lần đầu không quá 30 ngày, kể từ ngày thụ lý; đối với vụ việc phức tạp thì thời hạn giải quyết có thể kéo dài hơn nhưng không quá 45 ngày, kể từ ngày thụ lý. Ở vùng sâu, vùng xa đi lại khó khăn thì thời hạn giải quyết khiếu nại không quá 45 ngày, kể từ ngày thụ lý; đối với vụ việc phức tạp thì thời hạn giải quyết có thể kéo*

dài hơn nhưng không quá 60 ngày, kể từ ngày thụ lý”. “ Thời hạn giải quyết khiếu nại lần hai không quá 45 ngày, kể từ ngày thụ lý; đối với vụ việc phức tạp thì thời hạn giải quyết có thể kéo dài hơn nhưng không quá 60 ngày, kể từ ngày thụ lý. Ở vùng sâu, vùng xa đi lại khó khăn thì thời hạn giải quyết khiếu nại không quá 60 ngày, kể từ ngày thụ lý; đối với vụ việc phức tạp thì thời hạn giải quyết có thể kéo dài hơn nhưng không quá 75 ngày, kể từ ngày thụ lý”.

Ngày 15/11/2018 bà R có đơn khiếu nại gửi UBND huyện Bù Đốp, gần 01 năm sau vào ngày 10/12/2019 Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp mới ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại số 1710/QĐ-UBND. Ngày 20/12/2019 bà R khiếu nại quyết định 1710/QĐ-UBND, 05 tháng sau Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước mới ban hành Quyết định giải quyết khiếu nại số 1101/QĐ-UBND. Như vậy, Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp và Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước đều vi phạm thời hạn giải quyết khiếu nại.

[4] Ngày 05/8/1998, UBND tỉnh Bình Phước ban hành Quyết định số 1145/QĐ-UB quyết định đầu tư dự án xây dựng chợ Trung tâm cụm xã Thanh Hòa, huyện Lộc Ninh (cũ). Đến ngày 13/12/2001, UBND huyện Lộc Ninh ban hành Quyết định số 824/QĐ-UB thu hồi đất để xây dựng chợ Trung tâm cụm xã Thanh Hòa, trong đó thu hồi của bà Võ Thị Cách (mẹ ruột bà R) 1.736m²(có 240m² đất thổ cư và 1.496m² đất nông nghiệp trong Giấy chứng nhận quyền sử dụng đất số 2530/GCN-SB được cấp tại Quyết định số 2530/QĐ-UB ngày 15/11/1989 cho bà Võ Thị Cách). Do không đáp ứng được nhu cầu kinh doanh, chợ Thanh Hòa đã quá tải nên ngày 28/12/2015, UBND tỉnh có Công văn số 4029/UBND-KTN thống nhất giao đất cho UBND huyện Bù Đốp thực hiện dự án xây dựng chợ Trung tâm huyện và bố trí khu dân cư. Ngày 03/11/2018, UBND thị trấn Thanh Bình có Thông báo số 41/TB-UBND về việc di dời chợ Thanh Hòa về Trung tâm thương mại. Sau đó bà R đã có đơn khiếu nại và yêu cầu UBND huyện Bù Đốp trả lại cho gia đình bà phần đất đã thu hồi trước đây. Bà R cho rằng thời điểm nhà nước thu hồi đất thì gia đình bà không đồng ý với việc thu hồi đất này nên không nhận tiền đền bù. Nhưng đến ngày 03/5/2002 UBND xã Thanh Hòa và Phòng Tài chính – Kế hoạch huyện Lộc Ninh (cũ) có làm việc cùng gia đình bà về việc nhận tiền đền bù. Tại buổi làm việc đại diện chính quyền địa phương gồm UBND xã Thanh Hòa (cũ), Phòng Tài chính – Kế hoạch huyện Lộc Ninh (cũ) có cam kết ghi vào Biên bản trả tiền bồi thường đất và hoa màu với nội dung: ***“Khi nào Ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”***. Chính vì có cam kết này thì gia đình bà đã nhận tiền đền bù là 210.411.200 đồng mà không khiếu nại đối với Quyết định số 824/QĐ-UB thu hồi đất của UBND huyện Lộc Ninh. Tòa án cấp sơ thẩm nhận định bà Cách (do bà R đại diện) đã nhận

tiền đền bù nên không khiếu nại hay ý kiến về việc thu hồi đất nên hết thời hiệu khiếu nại, khiếu kiện đối với Quyết định 824/QĐ-UB là không đúng, vì như trên phân tích do có biên bản cam kết trả đất của UBND xã nên gia đình bà Cách không khiếu nại. Do đó, Quyết định số 824/QĐ-UB nêu trên là quyết định hành chính có liên quan, lẽ ra khi giải quyết vụ án Tòa án cấp sơ thẩm phải xem xét tính hợp pháp của Quyết định thu hồi đất số 824/QĐ-UB ngày 13/12/2001 của UBND huyện Lộc Ninh mới đảm bảo được quyền và lợi ích hợp pháp của gia đình bà R

[5] Ngoài ra, căn cứ vào lời khai của Ông Nguyễn Văn Giang (*Nguyên là kế toán UBND xã Thanh Hòa cũ và là người trực tiếp ghi biên bản ngày 03/5/2002*) trình bày: *Biên bản ngày 05/3/2002 là do ông Giang viết. Nội dung viết là do Chủ tịch UBND xã chỉ đạo. Dòng chữ “Khi nào Ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình” viết cùng thời điểm với các nội dung khác của biên bản. Biên bản được lập thành 03 bản gốc...*

Ông Nguyễn Việt Khải (nguyên là Bí thư Đảng ủy xã Thanh Hòa cũ) trình bày, vào ngày 03/5/2002 ông và ông Tâm (*Nguyên là Chủ tịch UBND xã Thanh Hòa cũ*) có đồng ý cho ông Giang ghi vào biên bản nội dung *“Khi nào Ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”*.

Tại toà cấp sơ thẩm và phúc thẩm hôm nay, qua đối chất giữa bà R và đại diện UBND xã Thanh Bình (Thanh Hòa cũ), ông Nguyễn Công Kích trình bày: Do khâu lưu trữ không được tốt nên biên bản này đã bị mất nhưng biên bản gốc do bà R cung cấp cho tòa là đúng sự thật.

Như vậy, có đủ cơ sở kết luận UBND xã Thanh Hòa cũ đã cam kết với hộ gia đình bà R nội dung ***“Khi nào Ủy ban xã không làm chợ trả lại đất cho gia đình”***, là có giá trị pháp lý. Việc UBND tỉnh Bình Phước cho rằng UBND xã Thanh Hòa không có thẩm quyền hứa trả lại đất cho bà Cách, xét lập luận này là không có căn cứ vì theo quy định của pháp luật đất đai mặc dù UBND cấp xã không có thẩm quyền giao đất nhưng đây là cơ quan quản lý đất đai tại địa phương, triển khai các chính sách về đất đai gần với người dân nhất, người dân chỉ biết tin vào chính quyền, vì lẽ đó hộ gia đình bà R đã nhận tiền bồi thường mà không khiếu nại gì thêm, tin tưởng rằng khi Nhà nước không làm chợ nữa thì gia đình sẽ được nhận lại đất. Do đó, UBND huyện Bù Đốp và UBND tỉnh Bình Phước phải có trách nhiệm đối với cam kết này của UBND xã Thanh Hòa.

[6] Hơn nữa, hiện nay sau khi di dời chợ thì diện tích đất 1.736m² đã thu hồi của gia đình bà R thì chính quyền địa phương không làm công trình công cộng gì khác, được UBND huyện Bù Đốp tiến hành bán đấu giá quyền sử dụng đất mà

không xem xét đến quyền lợi của gia đình bà R là thiếu sót, ảnh hưởng quyền và lợi ích hợp pháp của đương sự.

[7] Tại phần Quyết định của bản án sơ thẩm, Tòa án không chấp nhận yêu cầu khởi kiện của bà R nhưng lại tuyên giữ nguyên Quyết định số 1101/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND tỉnh Bình Phước, giữ nguyên Quyết định số 1710/QĐ-UBND của Chủ tịch UBND huyện Bù Đốp là không đúng với quy định Điều 193 Luật Tổ tụng Hành chính.

[8] Từ những căn cứ nêu trên Hội đồng xét xử phúc thẩm chấp nhận một phần kháng cáo của bà R, hủy toàn bộ bản án sơ thẩm, chuyển hồ sơ về cấp sơ thẩm giải quyết lại vụ án đúng theo quy định của pháp luật.

[9] Quan điểm của đại diện Viện kiểm sát xét xử phúc thẩm đề nghị y án sơ thẩm là không phù hợp với nhận định nêu trên của Hội đồng xét xử nên không được chấp nhận.

[10] Về án phí: Do kháng cáo được chấp nhận một phần nên bà R không phải chịu tiền án phí hành chính phúc thẩm.

Án phí hành chính sơ thẩm sẽ được quyết định khi Tòa án cấp sơ thẩm giải quyết lại vụ án.

Vì các lẽ trên;

QUYẾT ĐỊNH:

Căn cứ khoản 3 Điều 241 Luật Tổ tụng Hành chính.

Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban Thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án.

Chấp nhận một phần kháng cáo của người khởi kiện là bà Nguyễn Thị R.

Hủy bản án hành chính sơ thẩm số 15/2020/HC-ST ngày 24/9/2020 của Tòa án Nhân dân tỉnh Bình Phước xét xử khiếu kiện hành chính giữa người khởi kiện Nguyễn Thị R với người bị kiện Chủ tịch Ủy ban Nhân dân tỉnh Bình Phước.

Chuyển hồ sơ vụ án cho Tòa án cấp sơ thẩm xét xử lại theo đúng quy định của pháp luật.

Về án phí:

- Án phí hành chính sơ thẩm: Sẽ được quyết định khi Tòa án án cấp sơ thẩm giải quyết lại vụ án.

- Án phí hành chính phúc thẩm: Bà Nguyễn Thị R không phải chịu. Cục Thi hành án Dân sự tỉnh Bình Phước hoàn trả cho bà R 300.000 đồng tiền tạm ứng án phí đã nộp theo biên lai thu tiền số 015349 ngày 24/9/2020.

Bản án phúc thẩm có hiệu lực pháp luật kể từ ngày tuyên án ./.

CÁC THẨM PHÁN

CHỦ TỌA PHIÊN TÒA

Lê Thành Văn

Phạm Công Mười

Hoàng Minh Thịnh

Nơi nhận:

- Tòa án Nhân dân Tối cao;
- VKSND Cấp cao tại TP.HCM;
- TAND tỉnh Bình Phước;
- VKSND tỉnh Bình Phước;
- Cục THADS tỉnh Bình Phước;
- Đương sự;
- Lưu Hs, Vp.

**TM. HỘI ĐỒNG XÉT XỬ PHÚC THẨM
THẨM PHÁN – CHỦ TỌA PHIÊN TÒA**

Hoàng Minh Thịnh